

Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Qazaxıstan Respublikası Hökuməti arasında gömrük işi sahəsində əməkdaşlıq haqqında SAZIŞ

Bundan sonra Tərəflər adlandırılacaq Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Qazaxıstan Respublikası Hökuməti,

dostluq münasibətlərini, o cümlədən gömrük işi sahəsində əməkdaşlıq vasitəsilə inkişaf etdirməyi arzulayaraq,

gömrük xidmətlərinin əməkdaşlığı yolu ilə Tərəflər arasında sərnişin və yük daşınmalarının inkişafına və sürətləndirilməsinə imkan yaradılmasına çalışaraq,

gömrük qanunvericiliyinə riayət edilməsinin və gömrük hüquqpozuntuları ilə mübarizə aparılmasının Tərəf dövlətlərin gömrük xidmətlərinin əməkdaşlığı vasitəsilə daha müvəffəqiyyətlə həyata keçiriləcəyini nəzərə alaraq,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1. Əsas anlayışlar

Bu Sazişin məqsədləri üçün nəzərdə tutulan anlayışların mənalari:

- «Gömrük qanunvericiliyi» — malların, sərnişinlərin baqaj və əl yüklərinin, valyuta və başqa sərvətlərin, beynəlxalq poçt göndərişlərinin gətirilməsi, aparılması və tranziti, gömrük rüsumları, yığımları və digər ödənişlərinin tutulması, imtiyazların verilməsi, qadağa və məhdudiyətlərin qoyulması və həmçinin Tərəflərin gömrük sərhədlərindən malların keçirilməsinə nəzarət qaydalarını tənzimləyən hüquq normalarının məcmuudur;
- «gömrük xidmətləri» — Tərəflərin mərkəzi gömrük orqanları;
- «gömrük hüquqpozuntuları» — gömrük qanunvericiliyinin pozulması və ya onun pozulmasına cəhd;
- «şəxs» — fiziki və ya hüquqi şəxs;
- «narkotik vasitələr» — sonradan dəyişiklik və əlavələr edilmiş BMT-nin 1961-ci il Narkotik vasitələr haqqında Vahid konvensiyasının siyahılarına daxil edilmiş maddələr;
- «psixotrop maddələr» — sonradan dəyişiklik və əlavələr edilmiş BMT-nin 1971-ci il Psixotrop maddələr haqqında konvensiyasının siyahılarına daxil edilmiş maddələr;
- «prekursorlar» — narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin istehsalında istifadə olunan, beynəlxalq konvensiyalarda kimyəvi materiallar kimi təsnifatlandırılan maddələr və onların duzları;
- «nəzarət altında daşımalar» — Tərəf dövlətin ərazisinə Tərəflərin səlahiyyətli orqanlarının razılığı və müşahidəsi altında, narkotik vasitələr və psixotrop maddələrin qeyri-qanuni dövriyyəsi ilə əlaqədar olan şəxslərin müəyyən edilməsi məqsədilə, narkotik vasitə və psixotrop maddələrin partiyalarının gətirilməsi, aparılması və ya tranziti metodu.

Maddə 2. Sazişin tətbiq edilmə dairəsi

Tərəflər, bu Saziş əsasında və gömrük xidmətləri vasitəsilə öz səlahiyyətləri və Tərəf dövlətlərin qanunvericiliyinə riayət edilməsi çərçivəsində;

- a) Tərəflər arasında sərnişin və yük daşınmalarının təkmilləşdirilməsi;
- b) gömrük rüsumları, yığımları və başqa ödənişlərinin düzgün tutulmasının təmin edilməsi, həmçinin gömrük imtiyazlarının tətbiq edilməsi;
- v) qaçaqmalçılıq və gömrük qaydalarının pozulması faktlarının aşkar edilməsi, qarşısının alınması və təhqiq edilməsi məqsədi ilə əməkdaşlıq edəcəklər.

Maddə 3. Gömrük rəsmiləşdirilməsinin sadələşdirilməsi

1. Gömrük xidmətləri:

- a) gömrük rəsmiləşdirilməsinin sadələşdirilməsi üçün qarşılıqlı razılaşmaya əsasən zəruri tədbirlər həyata keçirirlər;
- b) bir-birinin gömrük sənədlərini və gömrük təminatlarını (plomblar, möhürlərin izi və ştamplar) tanıyırlar, lazım olduqda keçirilən malların üzərinə öz gömrük təminatlarını vururlar.

2. Tərəflərin qanunvericiliyinə müvafiq olaraq malların aparılması, gətirilməsi və tranzitin qadağan olunduğu, yaxud gömrük hüquqpozuntularının mövcud olduğunu hesab etməyə əsas verən hallar istisna olmaqla, tranzitlə keçən mal və nəqliyyat vasitələri gömrük baxışından azad edilirlər.

Maddə 4. Şəhadətnamələrin təqdim edilməsi

1. Gömrük xidmətləri sorğu əsasında bir Tərəfin ərazisindən çıxarılan malların o biri Tərəfin ərazisinə gətirilməsinin qanuni olması barədə bir-birinə təsdiqedicə şəhadətnamələr verirlər. Şəhadətnamələrdə malların müvafiq olaraq rəsmiləşdirildiyi gömrük əməliyyatlarının növü və nəticələri göstərilir.

2. Gömrük xidmətləri sorğu əsasında onlara tabe olan gömrük orqanları tərəfindən təqdim edilən şəhadətnamələrin və ya başqa sənədlərin əsilliyi və zəruri olan bütün məlumatların mövcudluğu barədə bir-birinə məlumat verirlər.

Maddə 5. Narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qeyri-qanuni dövriyyəsinə qarşı mübarizə

1. Gömrük xidmətləri narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və prekursorların qeyri-qanuni dövriyyəsinin qarşısının alınması, təhqiqatı və aradan qaldırılması işinin fəallaşdırılması məqsədilə ilkin sorğusuz və mümkün olduqca qısa müddətdə bir-birinə məlumat verirlər:

- a) narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və prekursorların qeyri-qanuni dövriyyəsi ilə məşğul olan və ya şübhə edilən şəxslər barədə;
- b) narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və prekursorların qeyri-qanuni dövriyyəsi üçün istifadə olunması məlum olan nəqliyyat vasitələri, o cümlədən

konteyner və poçt göndərişləri barədə, həmçinin onlara nəzarətin yeni metodları barədə.

2. Gömrük xidmətləri narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və prekursorların qeyri-qanuni dövriyyəsində tətbiq edilən üsullar, həmçinin onlara nəzarətin yeni metodları barədə bir-birinə ilkin sorğusuz məlumat verirlər.

3. Bu maddənin 1-ci və 2-ci bəndlərinə müvafiq olaraq Tərəflərin hər hansı birindən alınan məlumat, xəbər və sənədlər həmin Tərəfin narkomaniya və narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin prekursorların qeyri-qanuni dövriyyəsi ilə mübarizə aparan hüquq-mühafizə və digər dövlət orqanlarına verilməlidir.

4. Tərəf dövlətlərin qanunvericiliyi əsasında və qarşılıqlı razılaşmaya görə gömrük xidmətləri zəruri olduqda narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qeyri-qanuni dövriyyəsi ilə əlaqəsi olan şəxsləri aşkar etmək məqsədilə nəzarət altında daşıma metodundan istifadə edirlər.

Nəzarət altında daşımalar metodundan istifadə olunması barədə qərarları Tərəflər ayrıca hər bir konkret hal üçün qəbul edirlər və lazım olduqda Tərəflərin maliyyə razılaşmalarını da nəzərə ala bilərlər.

Maddə 6. Məlumatların verilməsi

1. Gömrük xidmətləri sorğu əsasında, o cümlədən məlumatların, protokolların və digər materialların və ya onların təsdiq edilmiş surətlərinin göndərilməsi yolu ilə, onların sərəncamında olan məlumatları bir-birinə ötürürlər:

a) gömrük rüsumu, yığıcı və digər ödənişlərinin tutulması ilə həmçinin gömrük güzəştlərinin tətbiq edilməsi ilə bağlı şərait barədə;

b) sorğu göndərən Tərəfin gömrük qanunvericiliyinə zidd olan törədilmiş və ya hazırlanan hərəkətlər barədə.

2. Gömrük xidmətləri mümkün olan qısa müddətdə, o cümlədən ilkin sorğusuz, onlara qarşı mübarizədə Tərəflərin xüsusi marağı olduğu, baş verməsi mümkün hesab edilən gömrük hüquqpozuntuları barədə məlumatları bir-birinə çatdırırlar. Bu birinci növbədə, aşağıdakıların keçirilməsi zamanı gömrük hüquqpozuntularına aiddir:

a) ətraf mühit və ya əhalinin sağlamlığı üçün təhlükə törədə bilən mallar;

b) silah, döyüş sursatları, partlayıcı və zəhərləyici maddələr, partlayıcı qurğular;

v) mühüm tarixi, bədii, mədəni və ya arxeoloji əhəmiyyət kəsb edən əşyalar;

q) xüsusi əhəmiyyət kəsb edən və Tərəflərin qanunvericiliyinə əsasən yüksək gömrük rüsumu, aksizi və digər vergilər tətbiq olunan mallar.

Maddə 7. Sənədlərin verilməsi

1. Tərəflərin gömrük xidmətləri gömrük məsələləri ilə bağlı qüvvədə olan qanunvericilik və digər normativ aktların surətləri ilə öz aralarında mübadilə aparır və gömrük

qanunvericiliyinə edilən bütün dəyişiklik və əlavələr barədə bir-birinə ləngidilmədən məlumat verirlər.

2. Bir Tərəfin gömrük xidməti digər Tərəfin gömrük xidmətinin sorğusu ilə gömrük qanunvericiliyinin tətbiq edilməsi məsələlərinə aid inzibati orqanların qərarlarının sürətlərini onlara göndərir.

3. Bu maddəyə əsasən sənədlərin verilməsi haqqında sorğuda bu Sazişin 11-ci maddəsinin 2-ci bəndinin «d» yarımbəndində nəzərdə tutulmuş tələbdən fərqli olaraq məsələnin mahiyyəti təsvir edilməyə bilər.

4. Sənədlərin alınması sorğu göndərən gömrük xidməti tərəfindən alınma tarixi göstərilməklə təsdiq edilir.

Maddə 8. Təcrübə mübadiləsi və yardım göstərilməsi

1. Gömrük xidmətləri aşağıdakılar barədə məlumat mübadiləsi aparırlar:

a) öz fəaliyyət təcrübələri və texniki nəzarət vasitələrinin tətbiq edilməsi haqqında;

b) gömrük hüquqpozuntularının yeni vasitə və üsulları haqqında;

v) hər iki Tərəf üçün qarşılıqlı maraq təşkil edən digər gömrük məsələləri haqqında.

2. Gömrük xidmətləri gömrük işi sahəsində bir-birlərinə aşağıdakılar daxil olmaqla yardım edirlər:

a) qarşılıqlı maraq doğurduğu hallarda, həmçinin gömrük xidmətləri tərəfindən istifadə edilən texniki vasitələrlə tanışlıq məqsədilə, gömrük əməkdaşlarının mübadiləsi;

b) əməkdaşlara xüsusi vərdişlərin öyrədilməsi və təkmilləşdirilməsi;

v) gömrük məsələləri üzrə ekspertlərin mübadiləsi;

q) gömrük məsələlərinə aid olan professional, elmi və texniki məlumatların mübadiləsi.

Maddə 9. Təhqiqat

1. Bir Tərəfin gömrük xidmətinin sorğusu ilə digər Tərəfin gömrük xidməti bu Sazişin 2-ci maddəsinin «b» və «v» bəndləri ilə nəzərdə tutulmuş məsələlər haqqında yoxlama və ya təhqiqat aparır. Yoxlama və ya təhqiqatın nəticələri barədə bu Sazişin 6-cı maddəsinin 1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qaydaya əsasən sorğunu göndərmiş gömrük xidmətinə məlumat verilir.

2. Yoxlama və ya təhqiqat sorğu edilən Tərəfin dövlətinin ərazisində qüvvədə olan qanunvericiliyə müvafiq olaraq aparılır. Sorğu edilən gömrük xidməti yoxlama və ya təhqiqatı öz adından aparır.

3. Sorğu edilən gömrük xidməti, sorğunu göndərən gömrük xidmətinin rəsmi şəxslərinin belə təhqiqatda iştirak etməsinə icazə verə bilər.

4. Bu Sazişdə nəzərdə tutulmuş hallarda bir Tərəfin vəzifəli şəxsləri, digər Tərəfin ərazisində olduğu müddətdə öz rəsmi səlahiyyətlərini təsdiq edən sənədi olmalı, rəsmi geyim forması və silah daşımamalıdırlar.

Maddə 10. Ekspert və şahidlər

Əgər gömrük hüquqpozuntularına baxılması ilə bağlı bir Tərəfin məhkəmə və ya inzibati orqanları müvafiq sorğu ilə müraciət edirsə, o biri Tərəfin gömrük xidməti öz əməkdaşlarına belə məhkəmə və inzibati araşdırmalarda şahid və ya ekspert sifəti ilə çıxış etmək səlahiyyətini verə bilər. Həmin əməkdaşlar öz xidməti vəzifələrini yerinə yetirdikləri zaman onlar tərəfindən müəyyən edilmiş faktlar üzrə ifadə və rəy verirlər. Məhkəmə və ya inzibati araşdırmalarda iştirakı barədə sorğuda, sorğu edilən Tərəfin gömrük əməkdaşının həmin araşdırmada hansı iş üzrə və hansı formada iştirak etməli olduğu göstərilməlidir.

Maddə 11. Sorğunun forma və məzmunu

1. Bu Sazişin 9-cu maddəsinin 1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş sorğu yazılı şəkildə göndərilir. Sorğunu yerinə yetirmək üçün lazım olan sənədlərin əsilləri, rəsmi təsdiq olunmuş surətləri və ya fotosurətləri əlavə olunmalıdır.

2. Sorğuda aşağıda məlumatlar olmalıdır:

- a) maraqları sorğunun əsasını təşkil edən gömrük orqanının adı;
- b) sorğunun mövzusu və səbəbi;
- v) əməliyyatın növü;
- q) əməliyyat iştirakçılarının soyadları, ünvanları və onlar haqqında başqa məlumatlar;
- d) işin qısa məzmunu və hüquqi təsnifatı.

Maddə 12. Sorğunun yerinə yetirilməsi

1. Gömrük xidmətləri sorğunun yerinə yetirilməsində öz Tərəfinin qanunvericiliyinə müvafiq olaraq və öz səlahiyyətləri həddlərində bir-birinə kömək göstərirlər.

2. Əgər sorğunun yerinə yetirilməsi sorğu edilən Tərəf dövlətin suverenliyinə, təhlükəsizliyinə ziyan vura bilərsə, yaxud qanunvericiliyinə və ya beynəlxalq öhdəçiliyinə ziddirsə, onun yerinə yetirilməsindən imtina edilir.

3. Sorğunun yerinə yetirilməsindən imtina edilməsi barədə, həmçinin imtinanın səbəbləri haqqında sorğu göndərən Tərəf təxirə salınmadan yazılı şəkildə xəbərdar edilir.

Maddə 13. Sənədlər

1. Sorğuya əsasən sənədlərin əsilləri, onların rəsmi təsdiq edilmiş surət və fotosurətləri kifayət etmədikdə göndərilir.
2. Sənədlərin əsilləri sorğu edilən gömrük xidmətinə mümkün qədər qısa müddət ərzində qaytarılmalıdır.
3. Bu maddənin müddələrinin yerinə yetirilməsi zamanı sorğu edilən Tərəfin və ya Sazişin iştirakçısı olmayan dövlətin hüquqları və qanuni maraqları məhdudlaşdırılmamalıdır.

Maddə 14. Alınan məlumat və sənədlərdən istifadə edilməsi

1. Gömrük xidmətləri bu Sazişə əsasən alınan məlumat və sənədlərdən öz protokollarında, məlumatlarında və digər materiallarında, yoxlama və təhqiqatlar zamanı, gömrük hüquqpozuntuları ilə əlaqədar keçirilən məhkəmə və ya inzibati araşdırmalarda sübut kimi istifadə edə bilərlər. Bu məlumat və sənədlərin məhkəmə və ya inzibati araşdırmalar zamanı qiymətləndirilməsi sorğu göndərən Tərəfin qanunvericiliyinə müvafiq olaraq həyata keçirilir.
2. Sorğuya əsasən təqdim edilmiş məlumatlar, xəbərlər və sənədlər yalnız bu Sazişin yerinə yetirilməsi məqsədləri üçün istifadə edilir və onları təqdim etmiş gömrük xidmətinin razılığı olmadan heç kimə verilə bilməz və ya başqa məqsədlər üçün istifadə edilə bilməz.
3. Bu Maddənin 2-ci bəndinin müddəaları narkotik, psixotrop maddələrin və prekursorların qeyri-qanuni dövriyyəsi ilə əlaqədar olan qanun pozuntularına dair materiallara aid deyil. Belə məlumat birbaşa narkotiklərin qeyri-qanuni dövriyyəsinə qarşı mübarizə ilə bilavasitə məşğul olan orqanlara müəyyən edilmiş müddətdə verilməlidir.

Maddə 15. Xərclərin ödənilməsi

1. Sorğu göndərən gömrük xidməti sorğu edilən gömrük xidmətinə bu Sazişin yerinə yetirilməsi zamanı sorğu edilən gömrük xidmətində işləməyən ekspert və tərcüməçilərin əmək haqqının verilməsi ilə əlaqədar olan xərcləri ödəyir.
2. Bu Sazişin 8-ci maddəsinin müddələrinin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar olan xərclərin ödənilməsi Tərəflərin gömrük xidmətləri arasında ayrıca razılaşmaların mövzusu ola bilər.

Maddə 16. Sazişin icrası

1. Bu Sazişdə nəzərdə tutulmuş əməkdaşlıq bilavasitə gömrük xidmətləri arasında həyata keçirilir.
2. Gömrük xidmətləri öz səlahiyyətləri çərçivəsində bu Sazişin icrası üçün zəruri olan normativ aktlar hazırlayırlar.
3. Bu Sazişin həyata keçirilməsi üçün Tərəflərin gömrük xidmətləri öz səlahiyyətləri çərçivəsində ikitərəfli gömrük münasibətlərinin bütün sahələri üzrə ayrı-ayrı Sazişlər bağlaya bilərlər.

Maddə 17. Yekun müddəalar

1. Bu Sazişin müddəaları Tərəflərin digər beynəlxalq müqavilələrə əsasən qəbul etdiyi öhdəliklərə toxunmur.

2. Bu Saziş onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili proseduraların yerinə yetirilməsi barədə Tərəflərin sonuncu bildiriş verdiyi tarixdən qüvvəyə minir və Tərəflərdən biri onun fəaliyyətinin dayandırılması niyyəti barədə digər Tərəfi yazılı şəkildə xəbərdar etdiyi tarixdən altı ay müddətində qüvvədə olacaq.

Almatı şəhərində «10» iyun 1997-ci ildə Azərbaycan, qazax və rus dillərində olmaqla iki nüsxədə imzalanıb və bütün mətnlər eyni qüvvəyə malikdir.

Sazişin müddəalarının şərh edilməsi məqsədilə rus dilindəki, mətnə üstünlük verilir.

Azərbaycan Respublikası
Hökuməti adından

Qazaxıstan Respublikası
Hökuməti adından

Saziş Azərbaycan Respublikasının 26 iyun 1997-ci il tarixli 338-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmişdir («VneshExpertService»).

© *VneshExpertService*